КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАТИСТИЧЕСКИЙ КОМИТЕТ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН

АЙЫЛ ЧАРБАСЫ

2020-2024

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Жылдык чыгарылышы
Годовая публикация

Бишкек 2025

Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы
Редакциялык-басмалык Кеңеш
Сельское хозяйство Кыргызской Республики
Редакционно-издательский Совет:

Кеңештин төрагасы	-	Б. Кудайбергенов
Председатель	-	Н. Керималиева
Кеңештин мүчөлөрү	-	Б. Шокенов
Члены:	-	З. Жумалиев
	-	Э. Кольбаев
	-	Н. Ишенов
	-	Ч. Турдубаева
	-	В. Бирюкова
	-	Э. Исенкулова

Ушул басылмага байланыштуу суроолор боюнча төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:
Бишкек ш., Фрунзе көчөсү, 374; телефон: 996 (312) 664043;
факс: 66-01-38; интернет: www.stat.gov.kg;
e-mail: nsc_mail@stat.kg
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети :
Айыл чарба статистикасы бөлүмү

Басылмада 2020-2024-жж. айыл чарба субъектилеринин, токой жана балык чарба ишканаларынын саны, айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук продукцияларынын дүң чыгарылышынын көлөмү, айыл чарба продукциясынын өндүрүшү, анын сатылып өткөрүлүшү жана айыл чарбада эмгектенген жумушчулардын саны жөнүндө маалыматтар чагылдырылды.

Басылмага, республикадагы айыл чарбасынынын өнүгүшүн мүнөздөөчү 50 дөн ашык таблицалар, ошондой эле көрсөткүчтөргө тиешелүү кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр киргизилди.

Басылма колдонуучулардын кеңири чөйрөсүнө багытталды.

Жылына бир жолу чыгарылат. Тиражы: 15 нуска.

Пайдалануучулар расмий статистиканын маалыматтарын жана тиешелүү метамаалыматтарды пайдаланууда алардын булагына шилтеме берүүгө милдеттүү (“Расмий статистика жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 30-беренеси)

Бул басылманын маалыматтарын жаңылоонун акыркы күнү: 2025-ж. ноябрь.

Жыйнакта кабыл алынган шарттуу белгилер**:**

- \- кубулуш болгон эмес;
- . . . маалымат жок;
- 0,0 көрсөткүчтүн мааниси өлчөө бирдигинен төмөн.

Жыйынтыктын кошулган суммалардан бир аз айырмасы, алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

Для информации, связанной с этой публикацией, обращайтесь:

по адресу:г.Бишкек, ул. Фрунзе, 374, телефон: 996 (312) 664043;
факс: 66-01-38;интернет: www.stat.gov.kg; e-mail: nsc_mail@stat.kg.
Национальный статистический комитет Кыргызской Республики
Отдел статистики сельского хозяйства

Публикация содержит данные о количестве сельскохозяйственных субъектов, предприятий лесного и рыбного хозяйства, объеме валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства, производстве и реализации сельскохозяйственной продукции и численности работников, занятых в сельском хозяйстве в 2020-2024гг.

В публикацию включено более 50 таблиц, характеризующих развитие сельского хозяйства в республике, а также краткие методологические пояснения к публикуемым показателям

Публикация предназначена для широкого круга пользователей.

Издается один раз в год. Тираж: 15 экземпляров.

Пользователи при использовании данных официальной статистики и соответствующих метаданных обязаны ссылаться на их источник (статья 30 Закона «Об официальной статистике»).

Последний день обновления данных настоящей публикации: ноябрь 2023г.

В сборнике приняты условные обозначения:

- *- явление отсутствует;*
- *... данных не имеется;*
- *0,0 значение показателя меньше единицы измерения.*

В отдельных случаях незначительные расхождения итогов от суммы слагаемых объясняются округлением данны.

Электронная версия публикации доступна для пользователей на официальном сайте Нацстаткома по адресу: https://stat.gov.kg/ru/publications/sbornik-selskoe-hozyajstvo-kyrgyzskoj-respubliki/, а также с использованием прилагаемого QR – кода.

ISBN 978-9967-66-40-4

сайт: www.stat.gov.kg
e-mail: nsc_mail@stat.kg© Нацстатком КР, 2025

Кириш сөз

Басылмада 2024-жылга карата Кыргыз Республикасынын айыл чарбасынын өнүгүшү жөнүндө маалыматтар бир катар мурдагы жылдарга салыштырмалуу көрсөтүлдү.

Бул басылмада айыл чарба субъектилеринин, токой жана балык чарба ишканаларынын саны, айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук продукцияларынын дүң чыгарылышынын көлөмү, айыл чарба продукциясынын өндүрүшү, анын сатылып өткөрүлүшү жана айыл чарбада эмгектенген жумушчулардын саны жөнүндө маалыматтар камтылды.

Басылманы даярдоо учурунда статистика органдары тарабынан тандалма текшерүү жүргүзүүнүн негизинде юридикалык жактардан жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынан расмий статистикалык отчеттуулуктун формаларынын негизинде алынган маалыматтар, ошондой эле административдик булактардан алынган маалыматтар пайдаланылды.

Ошондой эле басылмада айыл чарба статистикасынын көрсөткүчтөрүнө тиешелүү кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр киргизилди.

Предисловие

В публикации приведены данные о развитии сельского хозяйства в Кыргызской Республике за 2024 год в сравнении с рядом предшествующих лет.

Публикация содержит информацию о количестве сельскохозяйственных субъектов, предприятий лесного и рыбного хозяйства, объеме валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства, производстве и реализации сельскохозяйственной продукции и численности работников, занятых в сельском хозяйстве.

При подготовке публикации использованы данные, получаемые органами статистики от юридических лиц и органов местного самоуправления на основе форм официальной статистической отчетности, выборочных обследований, а также данных административных источников.

Приведены краткие методологические пояснения к данным.

Мазмуну
Содержание

Кириш сөз
Предисловие 3

2020-2024 жж. Кыргыз Республикасынын айыл чарбасынын абалы жөнүндө
О состоянии сельского хозяйства Кыргызской Республики в 2020-2024 гг. 10

Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулуктун негизги көрсөткүчтөрү
Основные показатели сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства 21

I. Айыл чарбасы,токой чарбасы жана балык уулоочулук чарба жүргүзүүчү субъектилери
Хозяйствующие субъекты сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства 26

1.1. Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулуктун азыркы учурда чарба жүргүзүп жаткан субъектилеринин саны
Количество действующих хозяйствующих субъектов сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства 26

1.2. Аймак боюнча айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулуктун азыркы учурда чарба жүргүзүп жаткан субъектилеринин саны
Количество действующих хозяйствующих субъектов сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства по территории 27

II. Айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук чарбаларынын продукциясынын дүң чыгарылышынын көлөмү
Объем валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства 29

2.1. Айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук чарбаларынын продукциясынын дүң чыгарылышынын көлөмү
Объем валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства 29

2.2. Чарбалардын категориялары боюнча айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук чарбаларынын продукциясынын дүң чыгарылышынын көлөмү
Объем валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства, по категориям хозяйств 30

2.3. Аймак боюнча айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук чарбаларынын продукциясынын дүң чыгарылышынын көлөмү
Объем валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства, по территории 32

2.4. Айыл жана токой чарба, балык уулоочулук продукциясынын физикалык көлөмүнүн индекси
Индекс физического объема продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства 37

III. **Айыл чарба өсүмдүктөрүнүн айдоо аянты**
Посевная площадь сельскохозяйственных культур 39

3.1. Айыл чарба өсүмдүктөрүнүн айдоо аянты
Посевная площадь сельскохозяйственных культур 39

3.2. Чарбалардын категориялары боюнча айыл чарба өсүмдүктөрүнүн айдоо аянты
Посевная площадь сельскохозяйственных культур по категориям хозяйств 39

3.3. Аймактар боюнча айыл чарба өсүмдүктөрүнүн айдоо аянты
Посевная площадь сельскохозяйственных культур по территории 42

IV. Өсүмдүк өстүрүүчүлүк продукциясынын негизги түрлөрүн өндүрүү
Производство основных видов продукции растениеводства 46

4.1. Өсүмдүк өстүрүүчүлүк продукциясынын негизги түрлөрүн өндүрүү 46
Производство основных видов продукции растениеводства

4.2. Чарбалардын категориялары боюнча өсүмдүк өстүрүүчүлүк продукциясынын негизги Түрлөрүн өндүрүү
Производство основных видов продукции растениеводства по категориям хозяйств 46

4.3. Аймак боюнча өсүмдүк өстүрүүчүлүк продукциясынын негизги түрлөрүн өндүрүү

Производство основных видов продукции растениеводства по территории 48

V. Негизги айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмдүүлүгү
Урожайность основных видов продукции растениеводства 52

5.1. Негизги айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмдүүлүгү
Урожайность основных сельскохозяйственных культур 52

5.2. Чарбалардын категориялары боюнча негизги айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмдүүлүгү

Урожайность основных сельскохозяйственных культур по категориям хозяйств 52

5.3. Аймак боюнча негизги айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмдүүлүгү
*Урожайность основных сельскохозяйственных культур по террито*рии 54

VI. Мал жана үй канаттууларынын негизги түрлөрүнүн башы

Поголовье основных видов скота и домашней птицы 58

6.1. Мал жана үй канаттууларынын негизги түрлөрүнүн башы

Поголовье основных видов скота и домашней птицы 58

6.2. Чарбалардын категориялары боюнча мал жана үй канаттууларынын негизги түрлөрүнүн башы

Поголовье основных видов скота и домашней птицы по категориям хозяйств 58

6.3. Аймак боюнча мал жана үй канаттууларынын негизги түрлөрүнүн башы

Поголовье основных видов скота и домашней птицы по территории 60

VII. Мал чарба продукциясын өндүрүү

Производство продукции животноводства 63

7.1. Мал чарба продукциясын өндүрүү

Производство продукции животноводства 63

7.2. Чарбалардын категориялары боюнча мал чарба продукциясын өндүрүү

Производство продукции животноводства по категориям хозяйств 63

7.3. Аймак боюнча мал чарба продукциясын өндүрүү

Производство продукции животноводства по территории 65

7.4. Мал жана үй канаттууларынын өндүрүмдүүлүгү

Продуктивность скота и домашней птицы 70

7.5. Чарбалардын категориялары боюнча мал жана үй канаттууларынын өндүрүмдүүлүгү

Продуктивность скота и домашней птицы по категориям хозяйств 71

7.6. Аймак боюнча мал жана үй канаттууларынын өндүрүмдүүлүгү

Продуктивность скота и домашней птицы по территории 73

VIII. Айыл чарба продукциясынын сатылышы
Реализация продукции сельского хозяйства 79

8.1. Айыл чарба продукциясынын сатылышы

Реализация продукции сельского хозяйства 79

8.2. Айыл чарба продукциясынын чарбалардын категориялары боюнча сатылышы

Реализация продукции сельского хозяйства по категориям хозяйств 79

8.3. Аймак боюнча айыл чарба продукциясынын сатылышы
Реализация продукции сельского хозяйства по территории 81

Тиркеме: Тематикалык карталар жана графиктер
Приложение: Тематические карты и графики

1-карта. 2024-жылдагы айыл чарбасынын, токой чарбасынын жана балык уулоочулуктун продукциясынын дүң чыгарылышынын түзүмү
Карта 1. Структура валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного и рыболовства в 2024 году 84

2-карта. Кыргыз Республикасы боюнча 2024-ж. түшүмү алдындагы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себилген аянттарынын түзүмү
Карта 2. Структура посевных площадей сельскохозяйственных культур по Кыргызской Республике под урожай 2024 году 85

1-график. Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча ири мүйүздүү малдын башы
График 1. Поголовье крупного рогатого скота по территории Кыргызской Республики 86

2-график. Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча койдун жана эчкинин башы
График 2. Поголовье овец и коз по территории Кыргызской Республики 87

3-график. Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча жылкынын башы
График 3. Поголовье лошадей по территории Кыргызской Республики 88

Кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр

Краткие методологические пояснения 89

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин 2026-ж. чыгара турган басылмалары

Публикации, планируемые к изданию Нацстаткомом Кыргызской Республики в 2026г. 93

2020-2024-жылдагы Кыргыз Республикасынын айыл чарбасынын абалы жөнүндө

Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук чөйрөсүнүн чарба жүргүзүүчү субъекттери. 2024-жылдын 1-январына карата республиканын аймактарында катталган айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук чөйрөсү менен байланышкан ишмердикти ишке ашырган чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны 476 миңден ашык бирдикти түздү, анын ичинен дыйкан (фермер) чарбаларынын саны 358,6 миң бирдикти же айыл чарба чөйрөсүндөгү субъекттердин жалпы санынын 75,3 пайызын, айыл чарба өндүрүшү менен алектенген жеке ишкерлер – 116,4 миң субъектти же 24,4 пайызды түздү. Мындай чарба жүргүзүүчү субъекттердин бир кыйласы Ош облусунда – 138,0 миң субъект же 29,0 пайыз, Жалал-Абад – 107,2 миң субъект же 22,5 пайыз жана Чүй облусунда - 69,4 миң субъект же 14,6 пайыз туура келди.

Айыл чарбасынын, токой чарбасынын жана балык уулоочулуктун продукцияларынын дүң чыгарылышы. Айыл чарбасынын, токой чарбасынын жана балык уулоочулуктун продукцияларынын дүң чыгарылышынын көлөмү 2024-жылы жалпысынан республика боюнча 396 млрд. сомдон ашыкты түздү. Ошону менен бирге, 2024-жылы продукциялардын физикалык көлөмүнүн индекси өткөн жылдын деңгээлине салыштырганда 106,3 пайызды түздү.

График 1. Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулуктун продукцияларынын дүң чыгарылышынын физикалык көлөмүнүн индекси

(пайыз менен)

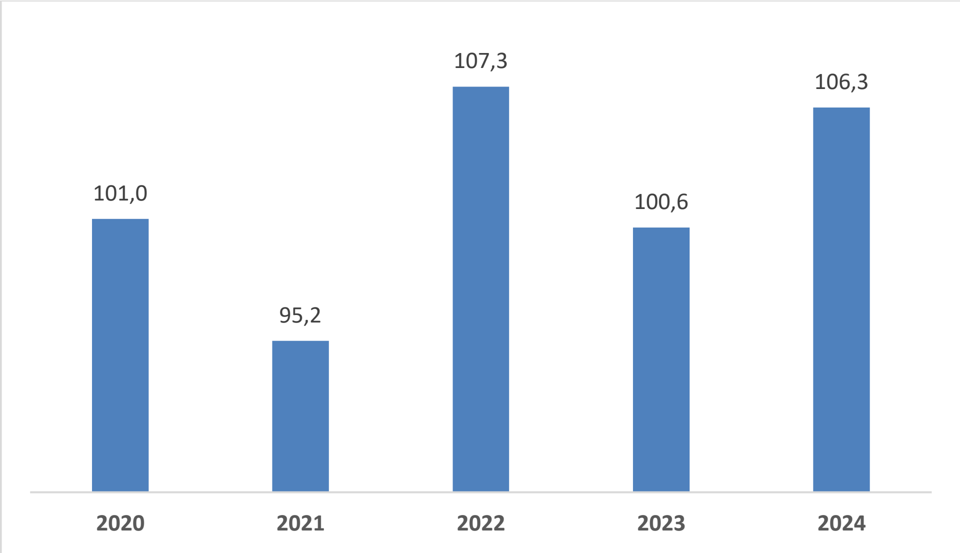

2024-жылы республиканын ички дүң продуктусундагы айыл чарбасынын, токой чарбасынын жана балык уулоочулуктун продукцияларынын кошумча дүң наркынын үлүшү такталган маалыматтарга ылайык 8,6 пайызды түзгөн, бул 2023-жылга караганда 0,9 пайызга аз, ал эми 2020-жылга салыштырганда 3,6 пайызга аз болгон.

График 2. Айыл чарбасы токой чарбасы жана балык уулоочулуктун продукцияларынын кошумча дүң наркынын үлүшү ИДПга карата

(пайыз менен)

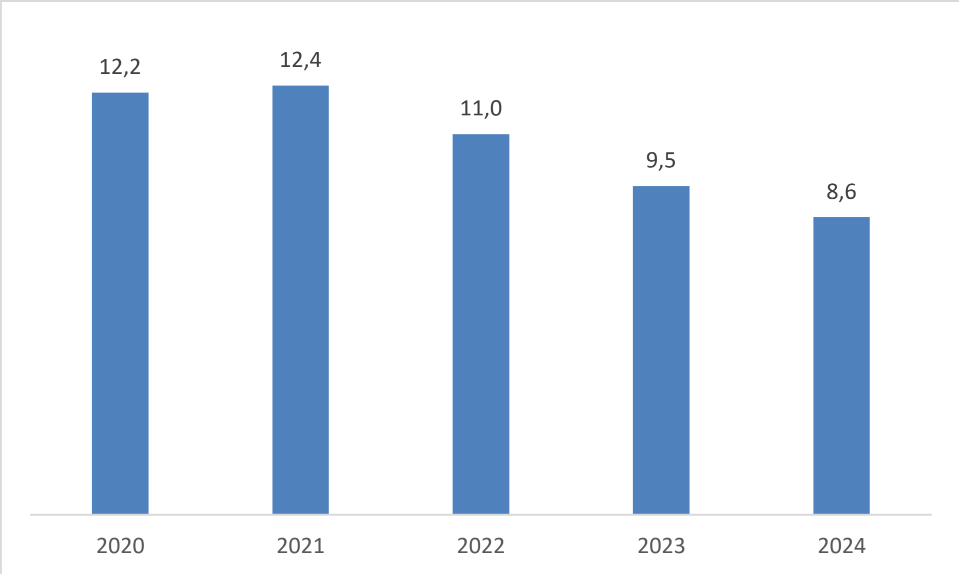

2024-жылы айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулуктун продукцияларынын дүң чыгарылышынын жалпы көлөмүндөгү эң көп салыштырма салмак Чүй (26,1 пайыз), Жалал-Абад (19,2 пайыз) Ош (17,9 пайыз), жана Ысык-Көл (12,5 пайыз) облустарынын чарбаларына туура келген.

Өткөн беш жылдын ичинде айыл чарба продукцияларынын дүң чыгарылышынын жалпы көлөмүндөгү мамлекеттик жана жамааттык айыл чарба ишканаларынын үлүшү өзгөргөн жок жана 2024-жылы 3,1 пайызды түзгөн, өткөн беш жылдын ичинде дыйкан (фермер) чарбаларынын жана жарандардын жеке көмөкчү чарбаларынын үлүшү – 92,2 пайызды түздү, бул 2023-жылдын деңгээлинде.

2024-жылы айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулуктун продукцияларынын дүң чыгарылышынын жалпы көлөмүндөгү өсүмдүк өстүрүүчүлүк продукцияларынын үлүшү 46,8 пайызды, мал чарбачылык – 48,5 пайызды токой чарбасы жана аңчылык балык уулоочулук – 2,0 пайызды жана айыл чарба кызмат көрсөтүүлөрү - 2,7 пайызды түзгөн.

Жамааттык айыл чарба ишканалары тарабынан 2024-жылы 11,2 млрд. сомдук айыл чарба продукциялары өндүрүлгөн, бул өткөн жылга салыштырмалуу 64,1 пайызга көп, дыйкан (фермер) чарбалары 235,4 млрд.сом же 3,9 пайызга көбөйгөн, жеке көмөкчү чарбалары 130,5 млрд. сом же 0,03 пайыз азайган, ал эми мамлекеттик чарбаларда 949,2 млн.сом же 1,3 пайызга азайганы байкалды.

Өсүмдүк өстүрүүчүлүктүн дүң продукциялары 2024-жылы 185,7 млрд. сомду түзүп 2023-жылга салыштырганда 1,4 пайызга көп өндүрүлгөн. Ал эми 2024-жылы мал чарба продукциясынын көлөмү 2023-жылга салыштырмалуу 5,9 пайызга өсүү менен 192,4 млрд сомду түздү.

Айыл чарба өсүмдүктөрүнүн айдалган аянты. 2024-жылы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн жалпы айдалган аянты жалпысынан республика боюнча 1 246,7 миң гектарды түзүп, өткөн жылдын деңгээлине салыштырганда 8,6 миң гектарга же 0,7 пайызга, ал эми 2020-ж. салыштырганда – 23,1 миң гектарга же 1,9 пайызга көбөйгөн.

Айдалган аянттардын көпчүлүк бөлүгүнө – 602,9 миң гектар же 48,4 пайыз дан өсүмдүктөрү (дан буурчак өсүмдүктөрү, күрүч жана гречихасыз), 404,3 миң гектар же 32,4 пайыз - тоют өсүмдүктөрү, 66,4 миң гектар же 5,3 пайыз - картошка, 54,8 миң гектар же 4,4 пайыз - жашылча өсүмдүктөрү айдалган. 2020-жылга салыштырмалуу дан өсүмдүктөрүнүн айдоо аянты 29,6 миң гектарга 5,2 пайызга көбөйсө, 2023-жылга салыштырмалуу 11,4 миң гектарга же 1,9 пайызга көбөйгөн. Дан өсүмдүктөрүнүн айдоо аянттарынын түзүмүндө арпа (дан өсүмдүктөрүнүн айдоо аянттарынын 41,6 пайызы) басымдуулук кылган.

График 3. Дан өсүмдүктөрүнүн (дан буурчак өсүмдүктөрү, күрүч жана гречихасыз) айдоо аянттары бардык категориялардын чарбаларында

(пайыз менен)

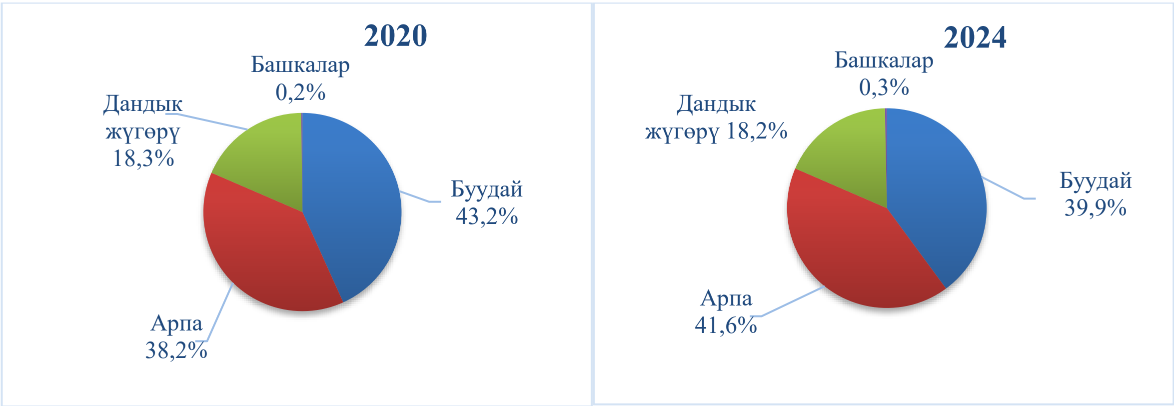

Буудайдын айдалган аянттары 2024-жылы 240,5 миң гектарды түзгөн, бул мурунку жылга салыштырмалуу 8,4 миң гектарга же 3,6 пайызга, ал эми 2020-жылдын деңгээлине салыштырганда 7,0 миң гектарга же 2,8 пайызга азайган.

Муну менен катар арпа жана тоют өсүмдүктөрүнүн айдоо аянттары көбөйүүдө. Мында арпанын айдоо аянттары 2023-жылга салыштырганда 5,4 миң гектарга же 2,2 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырганда – 31,5 миң гектарга же 14,4 пайызга көбөйгөн.

Тоют өсүмдүктөрүнүн айдоо аянты өткөн беш жылдын ичинде 19,5 миң гектарга же 5,1 пайызга, ал эми 2023-жылга салыштырганда 8,0 миң гектарга же 2,0 пайызга көбөйгөн.

Өсүмдүк өстүрүүчүлүк продукцияларын өндүрүү. Дан өсүмдүктөрүнүн (дан буурчак өсүмдүктөрү, күрүч жана гречихасыз) дүң жыйымы иштетилип бүткөндөн кийинки салмакта 2024-жылы 2,1 млн. тоннаны түзгөн, бул 2023-жылга караганда 28,4 пайызга, ал эми 2020-жылга караганда 12,4 пайызга көбөйгөн.

Дандын негизги айыл чарба өндүрүүчүлөрү болуп 2024-жылы данды өндүрүүдөгү салыштырма салмагы 91,2 пайызга жакынын түзгөн - дыйкан (фермер) чарбалары болуп саналат, жарандардын жеке көмөкчү чарбасы – 4,9 пайызды, айыл чарба ишканалары – 3,9 пайызды ээлеген.

2024-жылы дан өсүмдүктөрүнүн дүң жыйымынын жалпы көлөмүнүн 38,6 пайызын дандык жүгөрү, 31,9 пайызын буудай, 29,3 пайызын арпа ээлеген.

Буудайдын дүң жыйымы 2024-жылы 664,8 миң тоннаны түзүп, өткөн жылга салыштырмалуу 51,0 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырмалуу 5,7 пайызга көбөйгөн.

Арпанын дүң жыйымы 2024-жылы 611,1 миң тоннаны түзүп, өткөн жылга салыштырганда 59,9 пайызга, ал эми 2020-жылдын деңгээлине салыштырганда 19,8 пайызга көбөйгөн.

Дандык жүгөрүнүн дүң жыйымы 2024-жылы 805,3 миң тоннаны түзүп, 2023-жылга салыштырганда 0,7 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырганда 12,8 пайызга көбөйгөн.

График 4. Бардык категориядагы чарбалардагы дан эгиндеринин дүң жыйымы

(пайыз менен)

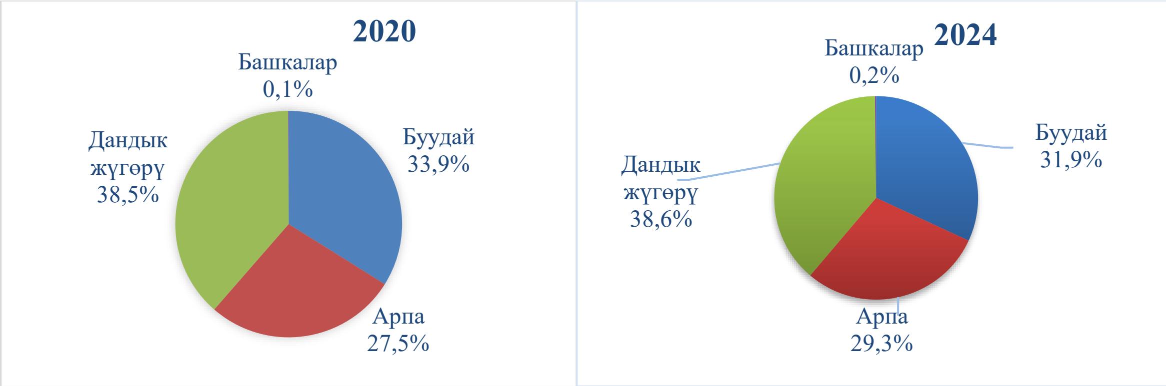

2024-жылы бахчалардын жана мөмө-жемиштердин дүң жыйымы көбөйгөн. 2023-жылга караганда мөмө-жемиштердин дүң жыйымы 24,1 пайызга көбөйүп, 346,2 миң тоннаны түзгөн, бакча өсүмдүктөрүнүн жыйымы – 19,2 пайызга көбөйүп, 280,9 миң тоннаны түзгөн.

Картошканын дүң жыйымы 2023-жылга салыштырмалуу 7,5 пайызга аз болуп, 1 190,2 миң тоннаны түздү.

Ачык жана корголгон жерден алынган жашылчалардын дүң жыйымы 1 227,4 миң тоннаны түзүп, 2023-ж. салыштырмалуу 0,9 пайызга көбөйдү.

Кант кызылчасынын (фабрикалык) дүң жыйымы 2024-жылы 957,4 миң тоннаны түзгөн, бул 2023-жылга салыштырганда 54,2 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырганда эки эсеге көбөйгөн.

Муну менен бирге 2024-жылы чийки пахтанын (зачеттук салмакта) дүң жыйымы 46,3 миң тоннаны түзүп, 2023-жылга салыштырмалуу 27,0 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырмалуу 36,3 пайызга азайган.

Дан өсүмдүктөрүнүн орточо түшүмдүүлүгү 2024-жылы дан өсүмдүктөрүнүн (дан буурчак өсүмдүктөрү, күрүч жана гречихасыз) орточо түшүмдүүлүгү республика боюнча гектарына 34,6 центнерди түзүп, өткөн жылга салыштырганда 25,8 пайызга көбөйгөн.

Буудайдын орточо түшүмдүүлүгү 2023-жылы гектарына 19,1 центнерден 2024-жылы гектарына 27,7 центнерге, арпанын түшүмдүүлүгү тиешелүүлүгүнө жараша гектарына 15,8 центнерден 24,7 центнерге чейин, дандык жүгөрүнүн орточо түшүмдүүлүгү гектарына 69,8 центнерден 72,2 центнерге чейин көбөйгөн.

Мал чарбачылык продукцияларын өндүрүү. 2024-жылы 2023-жылга салыштырганда мал чарбачылыктын дүң продукцияларын өндүрүүсүнүн 5,9 пайызга көбөйүшү ири мүйүздүү малдын жана үй канаттууларынын башынын көбөйүшү менен шартталган.

2024-жылы бардык категориялардын чарбалары тарабынан 259,3 миң тонна эт (союлуучу салмакта) өндүрүлгөн, бул мурунку жылга караганда 2,7 пайызга жана 2020-жылга караганда 12,5 пайызга көп. Өндүрүлгөн эттин (союлуучу салмакка эсептегенде) жалпы көлөмүнүн 48,5 пайызы уйдун этине, 30,2 пайызы – койдун этине, 11,5 пайызы – жылкынын этине, 7,6 пайызы – канаттуунун этине, 2,3 пайызы – чочконун этине жана 0,04 пайызы – коёндун этине туура келген.

Сүттү өндүрүү 2024-жылы 1 823,8 миң тоннаны түзгөн. Бир уйдан орточо саалган сүт 2024-жылы 2 062 кг түзгөн, бул 2020-жылга караганда 56,0 кг жана 2023-жылга караганда 40,0 кг көп. Саалган сүттүн жалпы көлөмүнүн 98,9 пайызы уйдун сүтүнө туура келген. Орточо республикалык деңгээлден жогорку көрсөткүч Чүй (3 169,0 кг), Талас (2 316,0 кг) жана Ысык-Көл (2 136,0 кг) облустарынын чарбаларында белгиленди.

2024-жылы 790,3 млн. даана жумуртка алынды, бул 2023-жылга караганда 15,3 пайызга жана 2020-жылга салыштырганда 40,6 пайызга көп. Орточо эсеп менен республика боюнча бир тооктон 149 жумуртка алынган. Орточо республикалык деңгээлден жогорку көрсөткүч Чүй (207 жумуртка) облусунун чарбаларында белгиленди.

2024-жылы 13,2 млн. тонна жүн кыркылып алынган. Анын жалпы эсебинин 98,0 пайызы койдун жүнүнө туура келет. Бир койдон кыркылган орточо жылдык жүн 2,6 кг түз

График 4. Мал чарбачылык продукциясынын негизги түрлөрүнүн салыштырмалуу салмагы бардык категориялардын чарбаларында

(пайыз менен)

2024-жылдын аягына карата бардык категориялардын чарбаларында 1 828,8 миң. ири мүйүздүү мал болгон, бул 2023-жылдын аягына караганда 1,5 пайызга же 26,5 миң башка жана 2020-жылдын аягына караганда 6,6 пайызга же 113,0 миң башка көп.

Койлордун жана эчкилердин башы 2024-жылдын аягына карата 6 280,3 миң башты түзүп, 2023-жылга салыштырганда 64,2 миң башка же 1,0 пайызга көбөйгөн, ал эми 2020-жылга салыштырганда 100 пайыздык деңгээлде калды.

2024-жылдын аягына карата жылкылардын башы 553,5 миң башты түзүп, 2023-жылдын тийиштүү мезгилине салыштырганда 11 миң башка же 2,0 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырганда 13,9 миң башка же 2,6 пайызга өскөн.

Үй канаттууларынын башы 2024-ж. аягына карата 7 731,1 миң башты түзүп, 2023-жылдын тийиштүү мезгилине салыштырганда 742,1 миң башка же 10,6 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырганда 1 660,7 миң башка же 27,4 пайызга көбөйгөн.

Чочколордун саны 2024-жылы 26,6 миң башты түздү жана 2023-жылдын ушул мезгилине салыштырмалуу 3,1 миң башка же 10,4 пайызга, ал эми 2020-жылга салыштырганда 2,9 миң башка же 9,8 пайызга азайган.

Хозяйствующие субъекты сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства. На 1 января 2024 года на территории республики зарегистрировано более 476 тысяч действующих хозяйствующих субъектов, осуществляющих деятельность в сфере сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства, в их числе 358,6 тыс., или 75,3 процента от общего количества таких субъектов пришлось на крестьянские (фермерские) хозяйства, 116,4 тыс. субъектов, или 24,4 процента - на индивидуальных предпринимателей, занимающихся сельскохозяйственным производством. Значительное число таких хозяйствующих субъектов пришлось на Ошскую область – 138,0 тыс., или 29,0 процента в общем их числе, Джалал-Абадскую область – 107,2 тыс., или 22,5 процента и Чуйскую область – 69,4 тыс. или 14,6 процента.

Валовой выпуск продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства. Объем валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства в 2024 году в целом по республике составил более 396 млрд. сомов. При этом, индекс физического объема продукции в 2024 году по отношению к уровню предыдущего года составил 106,3 процента.

График 1. Индекс физического объема продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства

(в процентах)

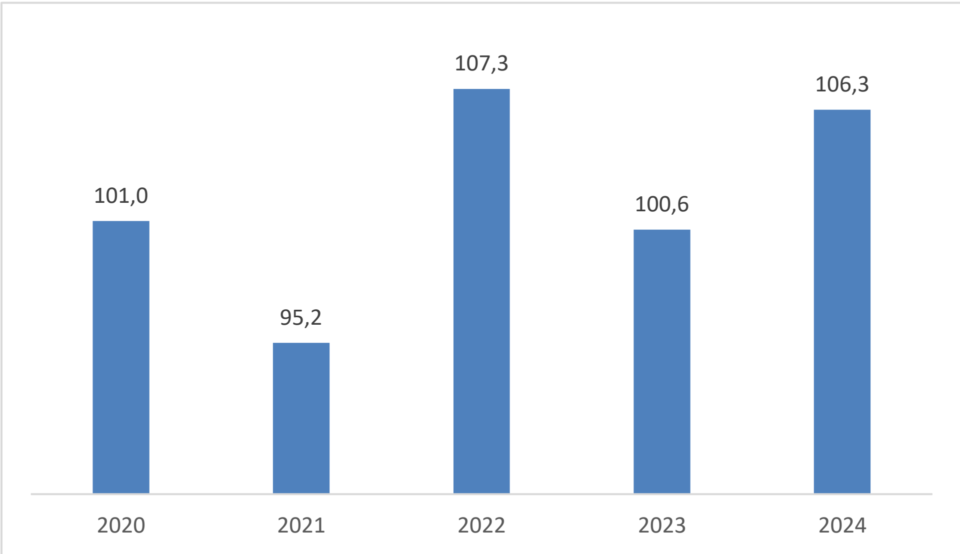

Доля валовой добавленной стоимости продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства в 2024 году в валовом внутреннем продукте республики, по уточненным данным, составила 8,6 процента, что на 0,9 процентных пункта меньше, чем в 2023 году и на 3,6 процентных пункта меньше, чем в 2020 году.

График 2. Доля валовой добавленной стоимости продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства в ВВП

(в процентах)

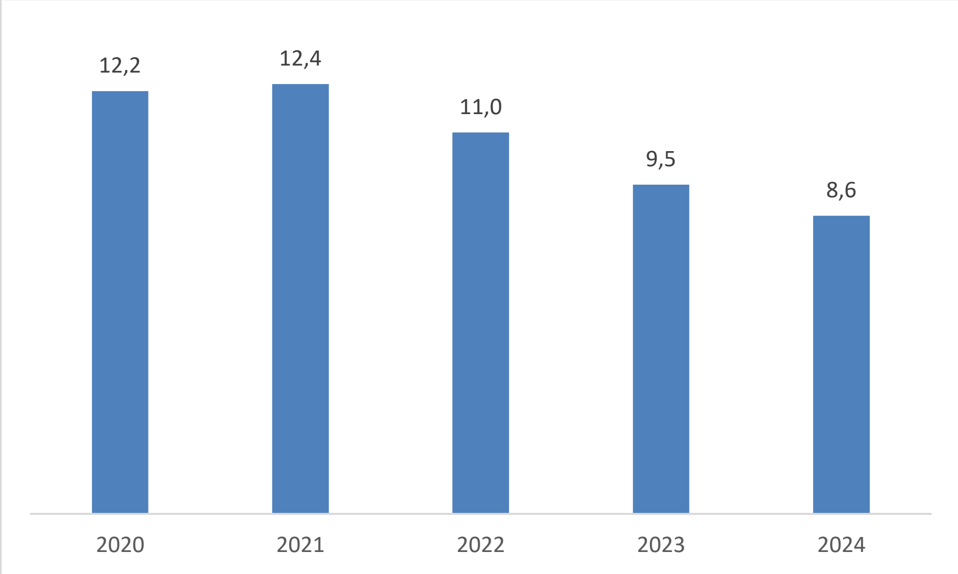

Наибольший удельный вес в общем объеме валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства в 2024 году приходился на хозяйства Чуйской (26,1 процента), Джалал-Абадской (19,2 процента), Ошской (17,9 процента) и Иссык-Кульской (12,5 процента) областей.

Доля государственных и коллективных сельскохозяйственных предприятий в общем объеме валового выпуска продукции сельского хозяйства за истекшие пять лет практически не изменилась и в 2024 году составила 3,1 процента, а доля крестьянских (фермерских) хозяйств и личных подсобных хозяйств составила 92,2 процента, что на уровне 2023 года.

В общем объеме валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства в 2024 году на долю продукции растениеводства пришлось 46,8 процента, животноводства - 48,5 процента, лесного хозяйства, охоты и рыболовства – 2,0 процента и сельскохозяйственных услуг - 2,7 процента.

В коллективных сельскохозяйственных предприятиях в 2024 году произведено продукции сельского хозяйства на сумму 11,2 млрд.сомов, что по сравнению с предыдущим годом на 64,1 процента больше, в крестьянских (фермерских) хозяйствах - на 235,4 млрд. сомов, или на 3,9 процента больше, в то время как в личными подсобными хозяйствами произведено - на 130 487,7 млн. сомов, или на 0,03 процента меньше, в государственных хозяйствах - на 949,2 млн. сомов, или на 1,3 процента меньше.

Объем продукции растениеводства в 2024 году составил 185,7 млрд. сомов и по сравнению с 2023 годом возрос на 1,4 процента.

Объем продукции животноводства в 2024 году сложился в объеме 192,4 млрд. сомов увеличившись по сравнению с 2023 годом на 5,9 процента.

Посевные площади сельскохозяйственных культур. В 2024 году общая посевная площадь сельскохозяйственных культур в целом по республике составила 1 246,7 тыс. гектаров и по сравнению с предыдущим годом увеличилась на 8,6 тыс. га, или на 0,7 процента, а по сравнению с 2020 годом - на 23,1 тыс. га, или на 1,9 процента. Значительная часть посевных площадей – 602,9 тыс. га, или 48,4 процента засеяна зерновыми культурами (без зернобобовых, риса и гречихи), 404,3 тыс. га, или 32,4 процента - кормовыми культурами, 66,4 тыс. га, или 5,3 процента - картофелем и 54,8 тыс. га, или 4,4 процента - овощными культурами. По сравнению с 2020 годом посевные площади зерновых культур увеличились на 29,6 тыс. гектаров, или на 5,2 процента, а по сравнению с 2023 годом на 11,4 тыс. гектаров, или на 1,9 процента. В структуре посевных площадей зерновых культур преобладает ячмень (41,6 процента от посевной площади зерновых культур).

График 3. Посевные площади зерновых культур (без зернобобовых, риса и гречихи) в хозяйствах всех категорий

(в процентах)

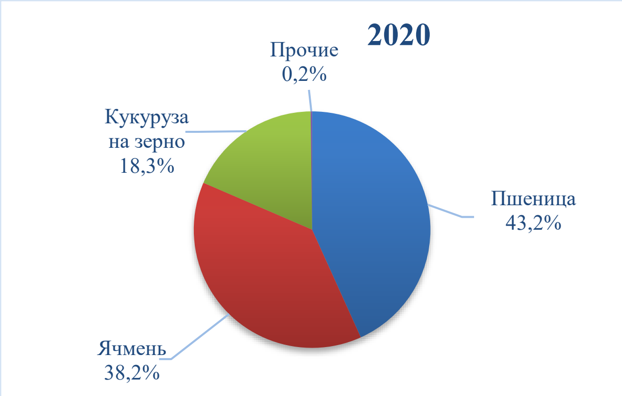

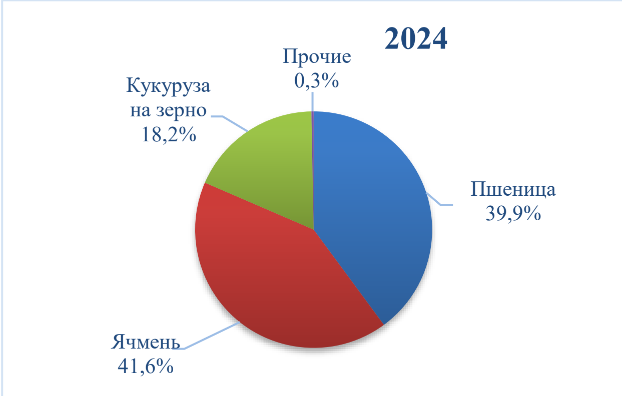

Что касается пшеницы, то ее посевные площади в 2024 году составили 240,5 тыс. гектаров и по сравнению с предыдущим годом увеличились на 8,4 тыс. гектаров, или на 3,6 процента, а по сравнению с 2020 годом, они напротив снизились на 7,0 тыс. гектаров, или на 2,8 процента.

Наряду с этим, отмечался рост посевных площадей ячменя и кормовых культур. При этом, посевные площади ячменя по сравнению с 2023 годом увеличились на 5,4 тыс. гектаров, или на 2,2 процента, а по сравнению с 2020 годом - на 31,5 тыс. гектаров, или на 14,4 процента.

Посевные площади кормовых культур за истекшие пять лет увеличились на 19,5 тыс. гектаров, или на 5,1 процента, а по сравнению с 2023 годом они возросли на 8,0 тыс. гектаров, или на 2,0 процента.

Производство продукции растениеводства. Валовый сбор зерновых культур (без зернобобовых, риса и гречихи) в весе после доработки в 2024 году составил 2,1 млн. тонн, что на 28,4 процента больше, чем в 2023 году и на 12,4 процента - чем в 2020 году.

Основными сельскохозяйственными производителями зерна являются крестьянские (фермерские) хозяйства, удельный вес которых в производстве зерна в 2024 году составил 91,2 процента, на личные подсобные хозяйства приходилось 4,9 процента, на сельскохозяйственные предприятия – 3,9 процента.

В общем объеме валового сбора зерновых культур в 2024 году кукуруза на зерно занимала 38,6 процента, пшеница -31,9 процента и ячмень – 29,3 процента.

Валовый сбор пшеницы в 2024 году составил 664,8 тыс. тонн и по сравнению с предыдущим годом увеличился на 51,0 процента, а по сравнению с 2020 годом - на 5,7 процента.

Валовый сбор ячменя в 2024 году составил 611,1 тыс.тонн и по сравнению с предыдущим годом увеличился на 59,9 процента, а с уровнем с 2020 года - на 19,8 процента.

Кукурузы на зерно в 2024 году собрано 805,3 тыс. тонн, что по сравнению с 2023 годом на 0,7 процента больше, а по сравнению с 2020 годом - на 12,8 процента больше.

График 4. Валовой сбор зерновых культур в хозяйствах всех категорий

(в процентах)

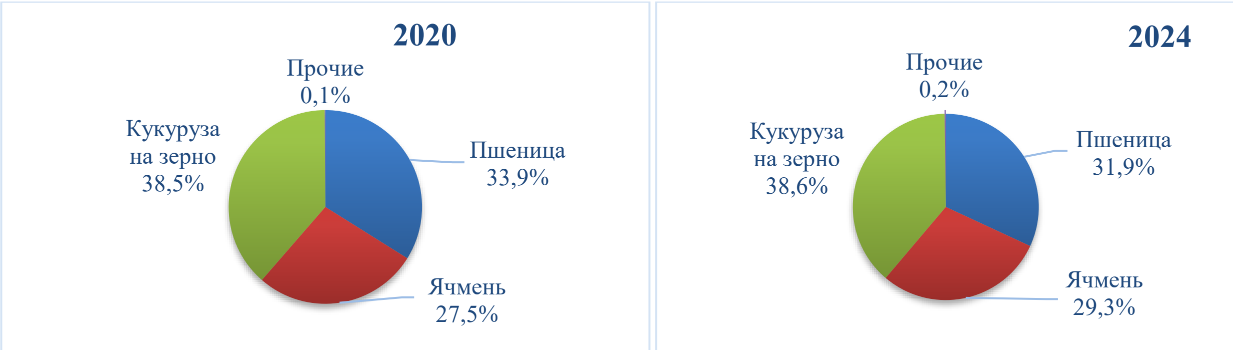

В 2024 году отмечался также рост валового сбора бахчевых и плодово-ягодных культур. При этом, плодово-ягодных культур собрано 346,2 тыс. тонн, что на 24,1 процента больше, чем в 2023 году, бахчевых культур, соответственно, 280,9 тыс. тонн и на 19,2 процента больше.

Картофеля в 2024 году собрано 1 190,2 тыс. тонн, что по сравнению с 2023 годом на 7,5 процента меньше.

Валовой сбор овощей открытого и закрытого грунта в 2024 году составил 1 227,4 тыс. тонн и по сравнению с 2023 годом увеличился на 0,9 процента.

Сахарной свеклы (фабричной) в 2024 году собрано 957,4 тыс. тонн, что по сравнению с 2023 годом на 54,2 процента больше, а по сравнению с 2020 годом - почти в 2 раза больше.

Валовой сбор хлопка-сырца (в зачетном весе) составил 46,3 тыс. тонн и по сравнению с 2023 годом уменьшился на 27 процентов, а по сравнению с 2020 годом - на 36 процентов.

Урожайность зерновых культур. В 2024 году средняя урожайность зерновых культур (без зернобобовых, риса и гречихи) по республике составила 34,6 центнера с гектара и по сравнению с предыдущим годом увеличилась на 25,8 процента, средняя урожайность пшеницы увеличилась с 19,1 центнера с гектара в 2023 году до 27,7 центнера с гектара - в 2024 году, ячменя, соответственно, с 15,8 до 24,7 центнера с гектара, а также возросла урожайность кукурузы на зерно – с 69,8 до 72,2 центнера с гектара.

Производство продукции животноводства. Увеличение производства валовой продукции животноводства в 2024 году по сравнению с 2023 годом на 5,9 процента обеспечено ростом поголовья крупного рогатого скота и домашней птицы.

В 2024 году хозяйствами всех категорий произведено 259,3 тыс. тонн мяса (в убойном весе), что на 2,7 процента больше, чем предыдущем году и на 12,5 процента - чем в 2020 году. Из общего объема произведенного мяса (в пересчете на убойный вес), 48,5 процента пришлось на говядину, 30,2 процента - баранину, 11,5 процента - конину, 7,6 процента - мясо птицы, 2,3 - свинину, и 0,04 процента - на мясо кроликов.

В 2024 году произведено 1 823,8 тыс. тонн сырого молока. При этом, средний годовой надой молока на одну корову составил 2 062 кг, что на 56,0 кг больше, чем в 2020 году и на 40,0 кг больше, чем в 2023 году. Из общего объема произведенного молока 98,9 процента пришлось на коровье. Выше среднереспубликанского уровня надои молока отмечались в хозяйствах Чуйской (3 169,0 кг), Таласской (2 346,0 кг) и Иссык-Кульской (2 136,0 кг) областей.

В 2024 году получено 790,3 млн. штук яиц, что на 15,3 процента больше, чем в 2023 году и на 40,6 процента - чем в 2020 году. В среднем по республике от одной курицы-несушки получено 149 яиц. Выше среднереспубликанского уровня яйценоскость кур-несушек отмечалась в хозяйствах Чуйской (207 яйц) области.

В 2024 году настрижено 13,2 млн. тонн шерсти, из которой 98 процентов пришлось на овечью. Средний годовой настриг шерсти от одной овцы составил 2,6 кг.

График 5. Производство основных видов продукции животноводства в хозяйствах всех категорий

(в процентах)

На конец 2024 года в хозяйствах всех категорий содержалось 1 828,8 тыс. голов крупного рогатого скота, что на 1,5 процента, или на 26,5 тыс. голов больше, чем на конец 2023 года, и на 6,6 процента, или на 113,0 тыс. голов - чем на конец 2020 года.

Поголовье овец и коз на конец 2024 года составило 6 280,3 тыс. голов и в сравнении с соответствующим периодом 2023 года увеличилось на 64,2 тыс. голов, или на 1,0 процента, а в сравнении с 2020 годом оставалось на уровне 100 процентов.

Поголовье лошадей на конец 2024 года составило 553,5 тыс. голов и по сравнению с аналогичным периодом 2023 года увеличилось на 11 тыс. голов, или на 2,0 процента, а в сравнении с 2020 годом - на 13,9 тыс. голов, или на 2,6 процента.

Поголовье домашней птицы на конец 2024 года составило 7 731,1 тыс. голов и по сравнению с аналогичным перидом 2023 года увеличилось на 742,1 тыс. голов, или на 10,6 процента, а в сравнении с 2020 годом оно возросло на 1 660,7 тыс. голов, или на 27,4 процента.

Поголовье свиней в 2024 году составило 26,6 тыс. голов и по сравнению с аналогичным периодом 2023 года сократилась на 3,1 тыс. голов, или на 10,4 процента, а в сравнении с 2020 годом оно снизилась на 2,9 тыс. голов, или на 9,8 процента.

Структура валового выпуска продукции сельского хозяйства, лесного хозяйства и рыболовства в 2024 году

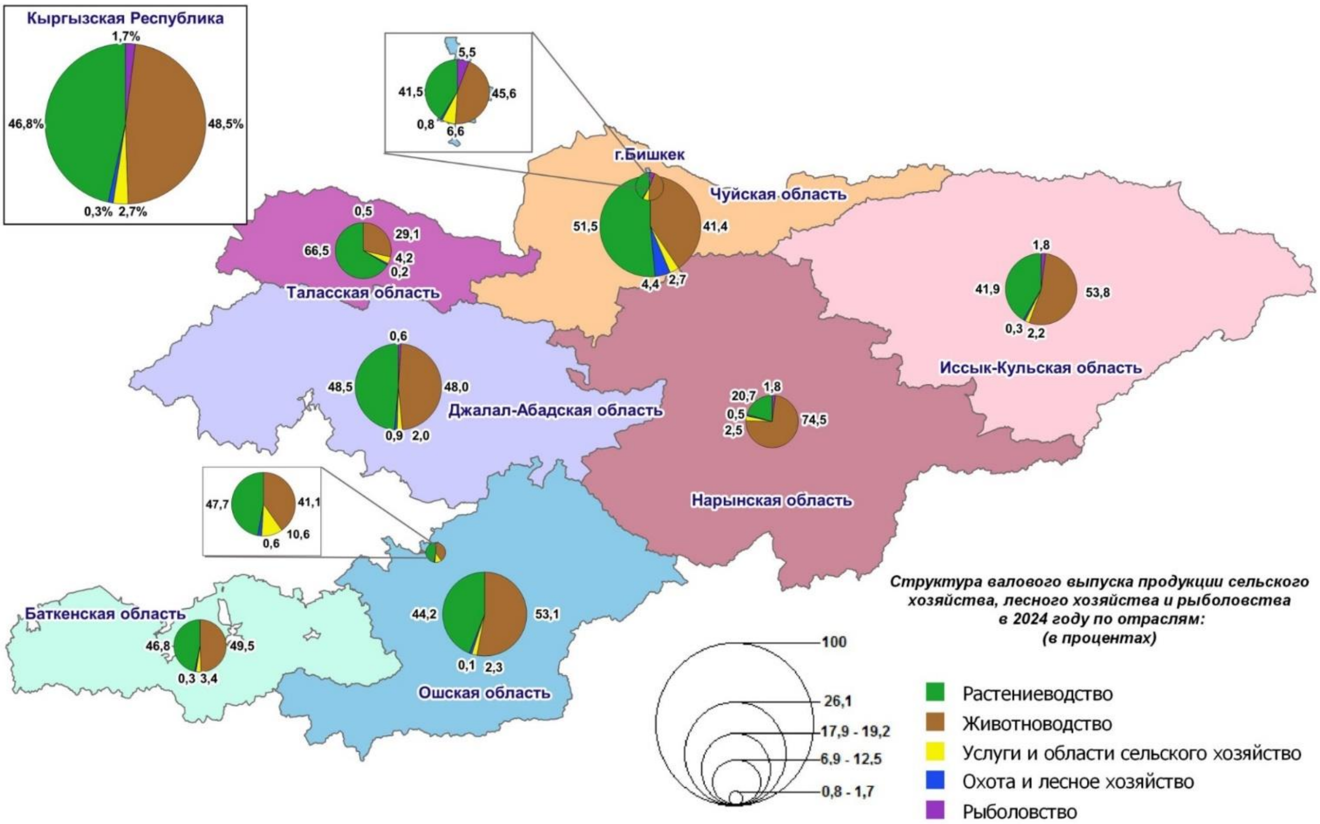

Структура посевных площадей сельскохозяйственных культур по Кыргызской Республике под уражай 2024 года

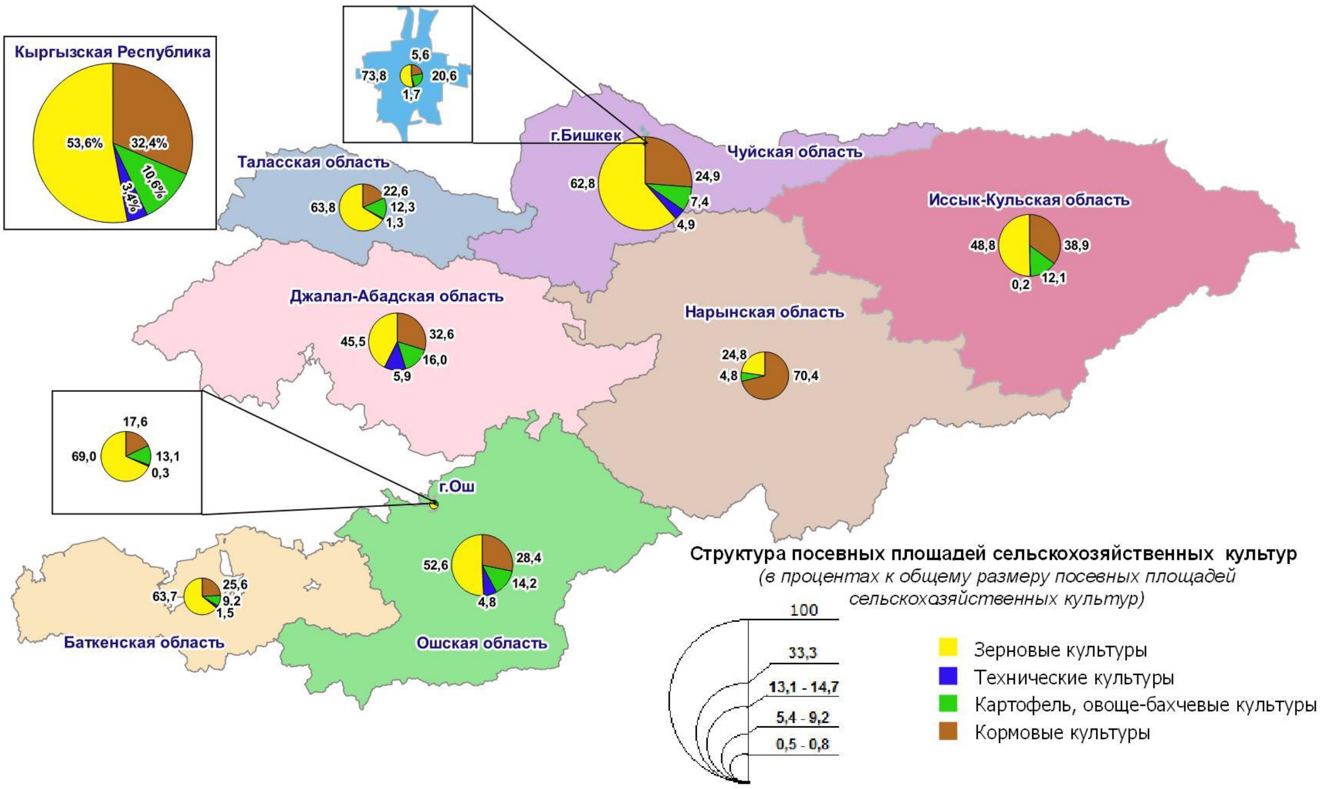

Нагрузка поголовья крупного рогатого скота на 100 га сельскохозяйственных угодий, голов
150
100
50
0
17
25
21
18
8
24
9
23
86
124
Кыргызская Республика
Баткенская область
Джалал-Абадская область
Иссык-Кульская область
Нарынская область
Ошская область
Таласская область
Чуйская область
г.Бишкек
г.Ош

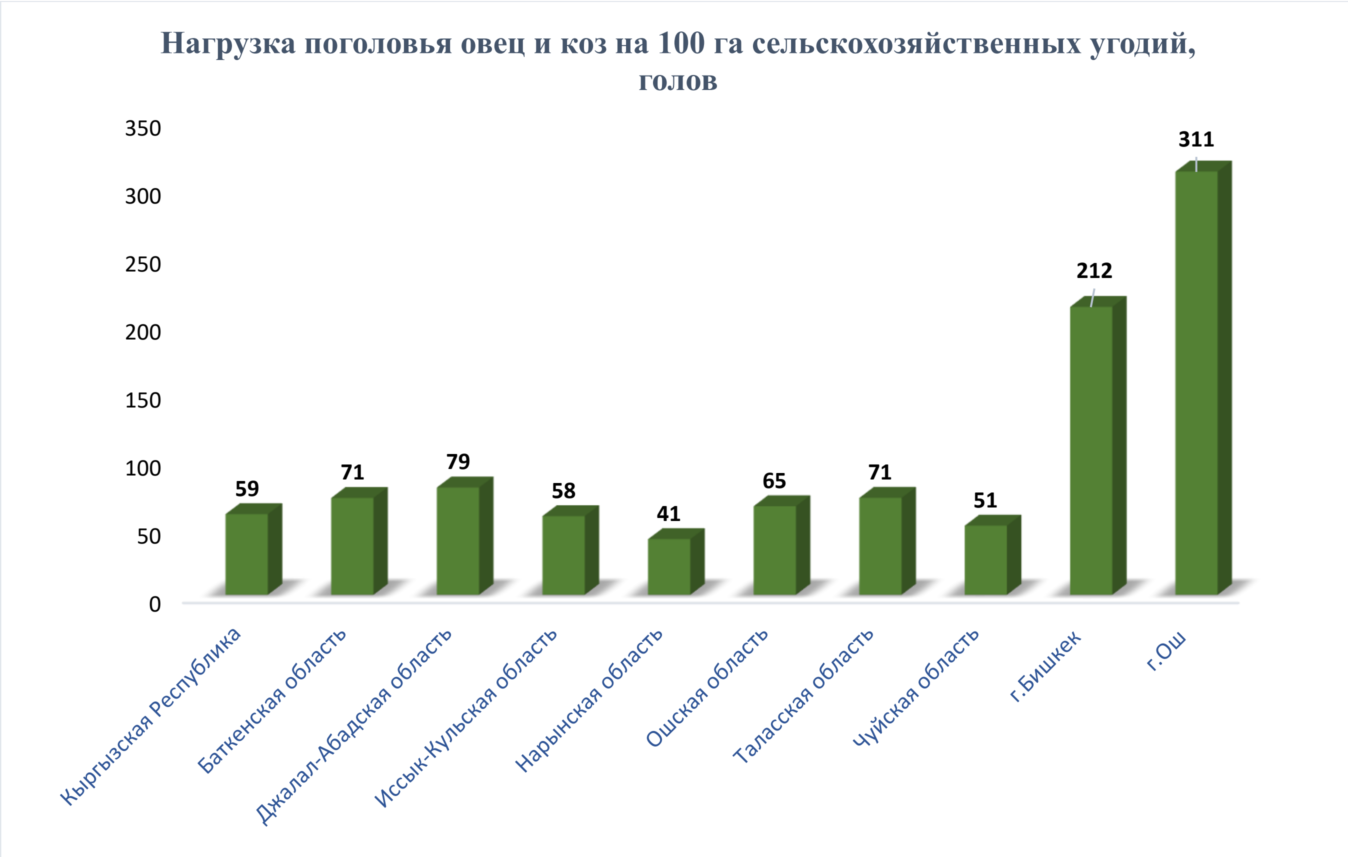
Нагрузка поголовья овец и коз на 100 га сельскохозяйственных угодий, голов
350
300
250
200
150
100
50
0
59
71
79
58
41
65
71
51
212
311
Кыргызская Республика
Баткенская область
Джалал-Абадская область
Иссык-Кульская область
Нарынская область
Ошская область
Таласская область
Чуйская область
г.Бишкек
г.Ош

Нагрузка поголовья лощадей на 100 га сельскохозяйственных угодий, голов